

Mönsterås kommun

kommun@monsteras.se

2018-11-30

1 (21)

Dnr-2018:6426

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Parkskolan i Mönsterås kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Parkskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Parkskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att undervisningen utvecklas så att elevernas inflytande på undervisningen i högre grad omfattar ämnets innehåll.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att lärarna på skolan har ett gemensamt förhållningssätt för att skapa studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor följer upp och analyserar eventuella skillnader och avvikelser i lärarnas betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 29 maj 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2018:6426) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9, 10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen, förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Skälen till bedömningen är att rektorn till viss del följer upp och analyserar skolenhetens kunskapsresultat och värdegrundsresultat. Det sker dock ingen uppföljning av att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. I granskningen framkommer också att rektorn inte leder något strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Däremot leder och organiserar rektorn det pedagogiska arbetet genom att skapa förutsättningar för lärare att samverka och följer till viss del upp att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen. Vidare framgår att det till stora delar saknas gemensamma arbets- och förhållningssätt hos lärarna på skolan.

Skolans kunskapsresultat följs till vissa delar upp och analyseras. Rektorn beskriver att hon kontinuerligt följer upp betyg och att lärarna gör analyser av betygen i sitt eget ämne. Detta utgör underlag för diskussion i arbetslag och ämneslag där rektorn och elevhälsan medverkar. Rektorn följer i mitten av terminen upp lärarnas bedömningar av elevernas kunskapsutveckling. Utifrån detta görs åtgärder och insatser, exempelvis har justeringar av schemat gjorts och ändringar i organisationen för de nyanlända eleverna gällande ämnet engelska. I ämneslagen har lärarna gått igenom betyg och haft skillnader mellan ämnen som underlag för diskussionerna. Resultaten blir ett underlag för samtal mellan rektorn och lärarna hur de kan utveckla undervisningen. Detta har lett till ett gemensamt arbete med att förbättra ledarskapet och lektionsstrukturen på skolan, men även insatser gällande vissa elevgrupper har gjorts. Exempelvis har rektorn gett biträdande rektorn uppdrag att genomföra enskilda elevintervjuer i en klass för att identifiera behov och vilka insatser som behövdes. Bland annat ledde det till att kuratorn är inkopplad i klassen och gemensamt möte tillsammans med elever och föräldrarna har planerats in för att hitta gemensamma strategier. Lärarna berättar att de inte har fått någon återkoppling från rektorn utifrån elevernas kunskapsresultat, men på studiedagar har de resonerat kring varför resultaten ser ut som de gör i olika grupper. Det har inte genomförts några rektorsledda samtal gällande uppföljning av betyg med gemensamma analyser. Lärarna beskriver att gruppernas resultat mest diskuteras och analyseras i arbetslagen

där man också kommer fram till olika lösningar. Utifrån måluppfyllelsen i idrott och hälsa, där man sett att många elever inte når E, har insatser gjorts gällande utökad simundervisning. Även inom svenska som andraspråk (SVA) har insatser gjorts utifrån den låga måluppfyllelsen. Elevhälsan beskriver att de deltagit i betygssdiskussioner där de fokuserat på betygsskillnader exempelvis mellan pojkar och flickor. Det har inte förts några diskussioner utifrån att pojkarna har höjt sina resultat i flera ämnen och att de även har högre betyg än flickorna i vissa ämnen. Elevhälsan beskriver att generellt på skolan har flickorna högre ambitioner än pojkarna och att många av pojkarna nöjer sig med att få behörighet till gymnasiets yrkesprogram. Att resultaten i matematik har ökat beror enligt rektorn på att man har ökat antalet legitimerade lärare. Rektorn beskriver att måluppfyllelsen på skolan beror på att skolan har arbetat med arbetsmiljöfrågor vilket gjort att personalen trivs och att de är en sammanhållen grupp, vilket lett till att meritvärdet har ökat. Att antalet F i betyg och streck har ökat har inte rektorn gjort någon analys av. Men utifrån kunskapsresultaten har resurser omfördelats. Rektorn beskriver att resursfördelning görs kontinuerligt utifrån behov och signaler, exempelvis har de skapat undervisning i mindre grupper i engelska. Någon lärare beskriver att hen lyft med rektorn att det finns behov av resurs i en klass och att de håller på att se över detta. Elevhälsan beskriver att de är mycket involverade i resursfördelningen både inför läsårsstart och att det är en ständigt aktuell fråga vid EHT-möten och arbetslagsmöten, där de ser över hur resurserna är fördelade och om de behöver omfördelas.

Rektorn följer upp och utvärderar undervisningens genomförande på flera sätt. Rektorn får information om hur undervisningen bedrivs från flera olika källor, exempelvis elever, vårdnadshavare och elevhälsan. Lärarna beskriver att de pratar om undervisningens planering och genomförande vid medarbetarsamtal. Rektorn uppger att hon varje termin och vid behov gör strukturerade lektionsbesök utifrån en specifik mall och identifierade behov. Även biträdande rektorn har uppdrag att göra lektionsbesök för att diskutera pedagogiska frågor med lärarna kopplat till projektet "Utmanande lärande", vilket skolan arbetar med. Utifrån lektionsbesök har skolledningen identifierat behov av att arbeta med gemensam inledning och avslutning av lektionerna. Även tre-sekundersregeln, det vill säga att ge eleverna tid att tänka innan de får svara har de infört utifrån det som framkommit vid lektionsobservationerna. Under medarbetarsamtalen diskuterar rektorn och lärarna kring vad varje lärare behöver utveckla och hur rektorn och biträdande rektorn kan stötta lärarna i det arbetet. Handledning av kollegor är ett sådant område som de tidigare arbetat med och som kommer att påbörjas igen under höstterminen. Lärarna träffas i arbetslag och ämneslag, vilka båda är forum för samtal och diskussioner om frågeställningar kopplade till undervisningen. Rektorn beskriver att eleverna är

delaktiga i utvärdering av undervisning genom enkäter, elevråd och informella samtal. Elever söker upp rektorn för att påtala sina synpunkter gällande undervisningen och en fråga har handlat om mer varierad undervisning. Behov av kompetensutveckling tas upp på medarbetarsamtalen. Rektorn beskriver att mycket kompetensutveckling har fokuserat på "Utmanande lärande", men även individuella kompetensutvecklingsinsatser för lärare har getts.

Rektorn gör inte någon systematisk uppföljning av hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Lärarna beskriver att det saknas samsyn bland lärarna gällande normer och värden på skolan och att de inte heller har något strukturerat arbete i de enskilda ämnena kring detta, utan att de arbetar med det under klassföreståndartiden och skolans aktivitetsveckor. Lärarna uppger att rektorn inte har gjort någon uppföljning av arbetet med normer och värden i undervisningen, men att förra läsåret följde rektorn upp hur lärarna hade arbetat med näthat under klassföreståndartiden. Rektorn beskriver att den uppföljning som görs av värdegrundsarbetet är utvärdering av dokumentet som skolan kallar likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet genom att skapa förutsättningar för lärare att samverka. Rektorn beskriver att hon leder arbetet på skolan genom personalmöten, skolinformationsblad, träffar med arbetslagsledare och förstelärare, medarbetarsamtal och andra samtal med lärarna. Rektorn har skapat förutsättningar för lärarna att samverka på olika sätt; organisationen av lärarnas arbetsplatser som de har ämnesvis, ämneskonferenser och arbetslagsträffar. Vad som tas upp vid de olika mötena bestämmer grupperna själva och rektorn/biträdande rektorn tar del av anteckningarna. Rektorn kan även skicka med frågeställningar till mötena utifrån anteckningarna eller skicka med arbetslagsledarna punkter som de ska ta upp. Lärarna beskriver att samverkan främst sker i ämneslagen där det är en ämnesansvarig lärare som håller i mötena och att arbetsrummen är fördelade ämnesvis, vilket främjar samarbete. I arbetslagen ingår lärare som är klassföreståndare för samma årskurser. Dessa leds av arbetslagsledaren som får uppgifter av rektorn, exempelvis att arbeta med "Utmanande lärande". Biträdande rektorn brukar vara med på träffarna, främst när det handlar om "Utmanande lärande".

Obehöriga lärare får en planerad och noga övervägd introduktion. Rektorn uppger att den biträdande rektorn har uppdrag att handleda obehöriga lärare och även andra lärare kan vara delaktiga i arbetet. Det handlar bland annat om undervisning, bedömning och betygssättning och kontakter med vårdnadshavare.

Det bedrivs inte något strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Rektorn beskriver att skolans jämställdhetsarbete handlar om att de ser elever som individer, inte uppdelade efter kön. På frågan hur skolan arbetar med jämställdhet svarar lärarna att ett jämställdhetsarbete pågår med de nyanlända eleverna, exempelvis kring att flickor och pojkar ska sitta bredvid varandra i klassrummet. Lärarna tar även upp att i vissa läromedel ingår perspektivet man och kvinna. Andra lärare menar att det handlar om att skapa möjligheter för alla elever oberoende av kön, exempelvis i idrott och hälsa pratar man om förare och följare i dans. Eleverna upplever inte att de pratar om jämställdhet i undervisningen, men att kuratorn och skolsköterskan har pratat om detta vid något tillfälle. Lärarna uppger att rektorn inte har gjort någon uppföljning av hur de arbetar med jämställdhetsfrågor i undervisningen. Rektorn uppger att de sett att fler pojkar varit inblandade i kränkingsanmälningar än flickor, men rektorn har inte gjort någon samlad analys kring detta. Elever och elevhälsan uppger att skolans trygghetsenkät visar att det finns både pojkar och flickor som upplever att de blir behandlade olika utifrån kön. Elevhälsan har lyft detta till diskussion med lärarna, men det ledde inte till något, då ingen lärare upplevde att de behandlade eleverna olika utifrån kön. Några av eleverna vet att de har pratat om det i trygghetsrådet, men inte i några andra forum. Vidare upplever några av flickorna att det skiljer sig åt hur lärarna behandlar flickor och pojkar. De ger exempel på att lärarna tar för givet att flickorna oftare ska kunna svaret än pojkarna. Elevhälsan beskriver att det inte finns något aktivt och medvetet arbete på skolan gällande att främja elevers lika rättigheter oberoende av kön eller att motverka könsmönster som begränsar eleverna i deras val, utveckling och lärande. Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa framgår att det inte sker någon systematisk uppföljning utifrån ett jämställdhetsperspektiv och rektorn uppger vidare att de inte har tittat på och analyserat eventuella skillnader i betyg mellan flickor och pojkar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla arbetet med att systematiskt leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Som framgår ovan framkommer i såväl rektors- som lärar- och elevhälsointervjuer att det inte bedrivs något jämställdhetsarbete under rektorns ledning. Som en följd av detta görs inte någon uppföljning av om alla elever oavsett könstillhörighet har samma

förutsättningar att lära och utvecklas och således identifieras och vidtas inte heller relevanta åtgärder vid behov.

Enligt Lgr 11, avsnitt 1 och 2.8) ska skolan verka för jämställdhet och aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Det framgår vidare att hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn också har ett särskilt ansvar för att utbildningen och undervisningen organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn genom att leda ett strategiskt jämställdhetsarbete skapar en gemensam medvetenhet hos personalen kring hur de ska arbeta så att utbildningen är jämställd och att alla elever ges samma möjligheter att lyckas i skolan, oavsett könstillhörighet. Ett sådant strategiskt arbete kan exempelvis, utifrån uppgifterna att det finns elever som upplever att flickor och pojkar behandlas olika, innebära gemensamma analyser och diskussioner kring förhållningssätt kopplat till kön. Likaså kan det innebära en analys av, och gemensam diskussion om, på vilket sätt undervisningen eventuellt kan utvecklas för att öka både flickors och pojkars betygsresultat. I detta arbete ingår att analysera om det finns mönster på skolan och i undervisningen som tyder på att särskilt flickor eller pojkar påverkas i utbildningen utifrån könstillhörighet. Skolan behöver ha strategier som följs upp och omprövas för att på ett effektivt sätt motverka traditionella könsmonster. Det är av vikt att varje lärare särskilt verkar för att flickor och pojkar får lika stort inflytande i undervisningen. För att detta ska fungera behöver rektorn ta ansvar för att tydliggöra vikten av att detta arbete bedrivs, säkerställa att förutsättningarna finns för samverkan och gemensamma diskussioner och följa upp det arbete som bedrivs på området. Utbildningens organisering, innehåll och arbetsformer bör systematiskt och löpande följas upp på ett sådant sätt att eventuella könsmonster uppmärksammas.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5 a §§, 4 kap. 9 § skollagen,
5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185),
Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, rättigheter och skyldigheter, 2
Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas
ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner med kunskapskrav.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Skälen till bedömningen är att undervisningen till stora delar främjar elevernas möjlighet att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men att undervisningen inte i tillräcklig grad ger eleverna möjlighet att påverka undervisningens innehåll, samt inte ger eleverna möjlighet till ökad delaktighet i relation till mognad och ålder. Granskningen visar att lärarna planerar och genomför undervisningen så att aktuella arbetsområden inriktas mot ämnets syfte, centrala innehåll och kunskapskrav. Vidare framgår att undervisningen är varierad och att eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Lärarna arbetar på olika sätt för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära och undervisningens innehåll är till viss del anpassat så att eleverna stimuleras och utmanas, men undervisningen kan utvecklas så att lärarnas förväntningar på eleverna höjs.

Undervisningen är strukturerad och syftet med lektionerna och dess kopplingar till läroplanen är tydliga för eleverna. Lärarna beskriver att undervisningens planering utgår från centralt innehåll, kursplaner och kunskapskrav och att de går igenom dessa med eleverna i samband med att arbetsområden introduceras. Detta framgår även av elevintervjun, men de uppger att det skiljer sig åt mellan lärare hur tydligt detta görs. Av intervjuer och ingiven dokumentation framgår att skolan arbetar med ett projekt kring "Utmanande lärande", där lektionsstruktur ingår. Fokus är nu på gemensam inledning och avslutning, vilket de enligt rektorn sett behov av på skolan. Lärarna beskriver att tanken är att arbetet nu ska vara mer samordnat än förra läsåret, då varje arbetslag valde eget fokusområde, vilket lett till avsaknad av samsyn och att eleverna möter olikheter hos lärarna. Av de lektionsobservationer som genomfördes vid besöket framgår att undervisningen är strukturerad och att alla delar hör ihop. Observerade lektioner innehåller inledning med genomgång av lektionsplanering,

varierad undervisning med olika arbetssätt och arbetsformer samt avslutning där lektionen sammanfattas.

Eleverna ges ett aktivt lärarstöd så att de förstår instruktioner, kommer igång med skolarbetet och bibehåller engagemanget för arbetsuppgifterna. Lärarna beskriver att de planerar en varierad undervisning genom att arbetsområdena bland annat kan innehålla genomgång, högläsning i helgrupp eller tyst läsning, film och att arbeta skriftligt eller muntligt med frågor eller texter. Både lärare och elever beskriver att lärarna ger stöd till varje elev genom att vara aktiva i klassrummet och interagera med eleverna genom att exempelvis samtala med och uppmärksamma de som behöver hjälp. Detta framgår även av genomförda lektionsobservationer, där det även framgår att lärarna på ett aktivt sätt leder eleverna framåt i deras kunskapsutveckling bland annat genom att ställa utmanande och individanpassade frågor och att förklara ord och begrepp som hör till undervisningens innehåll. Eleverna beskriver att de ställer frågor till lärarna om de inte förstår och att lärarna då oftast kan förklara på ett annat sätt så att de förstår. Eleverna upplever att de får den hjälp de behöver och de ger exempel på att i vissa ämnen är klasserna delade i mindre grupper, vilket bidrar till att de kan få ännu mer stöd av läraren.

Undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassat till aktuell elevgrupp och det förekommer naturliga inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Däremot kan undervisningen utvecklas så att lärarnas förväntningar på eleverna höjs. Lärarna beskriver att de stämmer av elevernas kunskapsnivå i början av läsåret för att ha som utgångspunkt för planering av undervisningen. Eleverna ger exempel på att i vissa ämnen har de möjlighet att välja vilken nivå de vill arbeta på och att det i samtliga ämnen finns möjlighet att arbeta vidare med extrauppgifter när de är färdiga med sina arbetsuppgifter. Lärarna beskriver också att de utmanar de elever som strävar efter de högre betygen genom att anpassa uppgifterna. Lärarna uppger att det finns elever som är svåra att utmana och som väljer att göra de enkla uppgifterna, istället för att utmana sig själv med svårare uppgifter. Någon lärare beskriver att de elever som väljer de enkla uppgifterna får göra det, det är elevens eget val och läraren fokuserar istället på de elever som vill utmanas. Utmaningar är något som lärarna har diskuterat, men att det är svårt då det på skolan råder en kultur bland många elever att det räcker att nå betyget E. Lärarna beskriver att det känns som att det finns förväntningar från huvudmannen att ha fokus på att alla elever ska nå betyget E. Detta framgår även av ingiven dokumentation där huvudmannen har angivit att det genomsnittliga meritvärdet för eleverna i årskurs 9 ska höjas.

Det förekommer att elever ges möjlighet till reflektion över sitt lärande och att de kan påverka innehållet i undervisningen, men de involveras inte i planering och utvärdering tillräckligt strukturerat och regelbundet. Av observationer och intervju med lärare och elever framgår att eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande genom exempelvis kamratrespons och skriftliga utvärderingar av sitt arbete. Av både intervju med lärare och elever framgår att eleverna ges möjlighet att påverka undervisningen oftast i form av att välja redovisningsform, arbetssätt och provform. Det kan bland annat handla om hur och inför vilken gruppstorlek eleven vill redovisa, om de vill ha inlämningsuppgift eller prov. Några elever har fått rösta om vilka dagar som ska vara läxdagar. Några lärare ger exempel på att det i undervisningen finns vissa moment som är obligatoriska men att det även finns utrymme för eleverna att göra egna val, såsom i slöjd där eleverna utgår från ett grundtema och inom detta kan välja vad de vill arbeta med eller att eleverna i vissa ämnen kan välja fördjupningsområde. Lärarna beskriver att graden av elevinflytande varierar beroende på hur klasserna är och att i vissa grupper fungerar det bra och eleverna ges då större utrymme för inflytande utifrån ålder och mognad. Både lärare och elever berättar att i några ämnen har eleverna utvärderat undervisningen och sitt eget lärande. Lärarna beskriver att eleverna i vissa ämnen ges möjlighet att ha synpunkter på undervisningen men att det är svårt att dra några slutsatser från resultaten eftersom svaren oftast är kopplade till nyligen genomförda moment, inte undervisningen över tid. Lärarna uppger att många klasser behöver hanteras särskilt utifrån elevsammansättningen vilket begränsar möjligheterna att utvärdera undervisningen. Lärarna uppger att de tidigare på skolan arbetat med elevinflytande men att det inte är något som de diskuterat på arbetslag eller ämneslag under det senaste läsåret. Eleverna har klassråd och elevråd, men de känner inte till att de har pratat om undervisning eller utvärdering av den vid dessa möten. Medan lärarna uppger att det vid dessa möten alltid finns med en punkt som handlar om hur eleverna vill utveckla undervisningen. Eleverna beskriver att om de har synpunkter på undervisningen så kan de prata med biträdande rektorn eller studie- och yrkesvägledaren, eleverna ger exempel på att de har gjort det gällande schemat vilket lett till förändring.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer

Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att undervisningen utvecklas så att elevernas inflytande på undervisningen i högre grad omfattar ämnets innehåll.

Skolinspektionen bedömer att arbetet med att ge eleverna inflytande på undervisningens innehåll behöver utvecklas. Som framgår av området ovan så ges eleverna möjlighet till ansvar och inflytande på flera sätt, främst inom val av arbetssätt och redovisningsform. För att inflytandet ska vara reellt behöver eleverna dock stimuleras till att ta aktiv del i planering och utvärdering av undervisningen. För att ytterligare utveckla undervisningen är det väsentligt att läraren inhämtar elevernas synpunkter på hur undervisningen genomförts avseende innehåll, arbetsformer och arbetssätt och ger dem möjlighet att tänka på och reflektera över undervisningens kvalitet.

Av 4 kap. 9 § skollagen framgår att barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Av Lgr 11, avsnitt 2.3 framgår att skolans mål är att varje elev successivt ska utöva ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Som ett led i detta arbete ska läraren svara för att elevernas inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Av läroplanen framgår vidare att eleverna även ska få en undervisning som ger dem möjlighet att ta ett reellt inflytande över undervisningens innehåll.

Skolinspektionen rekommenderar att eleverna i större utsträckning ges inflytande på undervisningens innehåll. Även om undervisningen ska styras av läroplanen finns det utrymme i undervisningen för elevers inflytande. När det gäller val av innehåll i undervisningen finns det exempelvis utrymme för lärare och elever att tillsammans i planeringen resonera kring vad det centrala innehållet i detalj ska fokusera på inom respektive ämne. För att möjliggöra detta på skolan kan rektorn skapa förutsättningar för lärarna att gemensamt diskutera kring hur detta inflytande kan ske i olika ämnen och årskurser och vilka förutsättningar som eleverna behöver för att utöva detta inflytande. Det är viktigt att eleverna upplever att lärarna tar tillvara på deras synpunkter för att utveckla undervisningen, så att eleverna uppfattar att deras upplevelser och erfarenheter tas tillvara.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6 och 7 §§ skollagen,

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.2

Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i flera delar av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Skälen till bedömningen är att det på skolan finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet och att arbetet bygger på en analys av hur elevernas trygghet påverkar lärandet. Granskningen visar dock att skolan saknar ett gemensamt förhållningssätt för att skapa studiero. Lärarna vidtar åtgärder för att skapa en lugn miljö som på kort sikt ger effekt, men inte långsiktigt ger förutsättningar för studiero.

Skolan arbetar på ett medvetet och strukturerat sätt för att skapa trygghet. Det finns ett trygghetsråd, som består av elever och kuratorn och ett trygghetsteam som består av elevhälsan och annan personal. Skolan använder sig av trygghetsenkäter och trygghetsvandringar för att följa upp elevernas upplevelser av trygghet. Rektorn beskriver att hon även följer upp trygghet och studiero genom att hon gör lektionsobservationer. Ett stort arbete på skolan gällande normer och värden genomförs under skolans aktivitetsvecka som äger rum en gång per termin. Då är även elevhälsans personal mycket involverad i planering och genomförande. Därutöver arbetar lärare och elever kontinuerligt med värdegrundsfrågor under klassföreläsartiden, något som framkommer vid samtliga intervjuer. Under vårterminen framkom vid uppföljningen av tryggheten till exempel att det ofta förekom hårt språkbruk både i korridorer och i klassrummen, bråk vid elevskåpen, skojbråk och näthat. Detta har föranlett olika insatser och åtgärder. Rektorn ger exempel att elevskåpen har flyttats, schemat har ändrats, och att de har arbetat med etik på nätet och grupputveckling för att skapa gemensamma regler för eleverna. Under klassföreläsartiden har eleverna tittat på film som de sedan diskuterat och arbetat med material kring etik på nätet som kuratorn tagit fram. Även kuratorn och skolsköterskan har haft lektioner med eleverna kring normer och värden samt hur man agerar på nätet. Andra insatser som gjorts är att rektorn har diskuterat med lärarna att de måste säga ifrån om de uppmärksammar hårt språkbruk, bråk eller liknande, samt en ökad vuxennärvaro bland eleverna under raster exempelvis fikar nu fler lärare i elevcaféet tillsammans med eleverna. Lärarna upplever att det har lett till ökat relationsskapande mellan lärare och elever som också bidragit till att klassrumssituationen blivit bättre för eleverna. Eleverna upplever att det är en trygg miljö i skolan, men att det finns några platser utanför skolområdet som de upplever som mindre trygga, där den närliggande gymnasieskolans elever håller till. Trygghetsrådet arbetar med dessa frågor och informerar rektorn. Elevhälsan beskriver att om de får kännedom om att det finns elever som inte känner sig trygga på skolan så informeras aktuella lärare och om det rör att elever inte känner sig trygga med någon lärare så meddelas rektorn. Läget i skolan finns som punkt på EHT-möten där även rektorn och biträdande rektorn ingår. Exempelvis har det framkommit att under

fredagens eftermiddagsrast har elevhälsan sett att det pågår ett socialt spel i korridorerna och utifrån det har insatser gjorts bland annat genom att öka vuxennärvaron till exempel genom att elevhälsan finns med i elevcaféet. Elevhälsan är ofta ute bland eleverna i korridorerna för att öka tryggheten för eleverna och de är även involverade i att uppmärksamma elever som befinner sig i korridoren under lektionstid och få tillbaka dem in i klassrummen. Rektorn beskriver att hon också kan se effekten av insatserna exempelvis genom att det gjorts färre kränkingsanmälningar.

På skolan saknas däremot ett samlat arbete med att skapa studiero. Elevhälsan beskriver att studieron är mycket varierad beroende på lärare och klass. Elevhälsan och lärarna beskriver att det saknas samsyn för att skapa studiero, men att det är något som ofta diskuteras i olika forum såsom arbetslag och klassföreståndartid. Lärarna beskriver att de försöker få eleverna fokuserade på att arbeta med det de ska under lektionerna och att visa på skillnaden i klassrummet när det är studiero, men att det på skolan saknas samsyn gällande studiero. Om lärarna inte lyckas skapa studiero vidtar de olika åtgärder. Exempel som ges är att eleverna får lämna klassrummet och gå till biblioteket utan vuxennärvaro, trots att läraren vet att eleven inte kommer att arbeta med uppgifter kopplat till undervisningen, eller att lärare låser dörren till klassrummet och ger eleven frånvaro. Även eleverna beskriver att lärarna gör på olika sätt, exempelvis säger några lärare till och lyckas då skapa studiero, medan andra visar ut eleverna från klassrummet. Vid lektionsobservationer förekom att lärare vid behov markerade genom att säga till elever, och även följde upp för att säkerställa att studiero rådde i klassrummet.

Lärarna beskriver att elever ofta kommer till dem och pratar om problem med studieron och att det saknas i flera grupper. Studiero tas även upp vid utvecklingssamtal och vid behov diskuteras det sedan i aktuell grupp eller med enskilda elever. Lärare och elevhälsan uppger att arbetslagen har informerat om problem med studieron på EHT-möten där även biträdande rektorn deltar. I vissa klasser har det gjorts insatser och åtgärder. Bland annat har kuratorn kopplats in och haft samtal med eleverna kring innebörden av studiero och hur man kan bidra till att det blir studiero. Även klassmöte där både elever och vårdnadshavare deltar där man ska prata om hur man kan göra för att få eleverna att vilja fokusera och prestera är planerat. Andra insatser som gjorts för att öka studieron är att det i de flesta grupper finns två vuxna, varav en är lärare. Tanken är att det ska vara så på alla lektioner men det fungerar inte alltid. Det är olika personer från lektion till lektion och de har inte heller någon tid för samplanering.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att lärarna på skolan har ett gemensamt förhållningssätt för att skapa studiero.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla arbetet med ett gemensamt förhållningssätt för lärarna för att skapa studiero. Som framgår ovan finns det inte någon samsyn gällande hur man skapar studiero på skolan. Som en följd av detta vidtar lärarna olika åtgärder som ger viss effekt på kort sikt, men inte långsiktigt ger eleverna förutsättningar för studiero. En följd av detta är ett mindre gott resultat där det återkommande finns elever som ägnar sig åt annat än skolarbete och elever som upplever sig störda i sitt skolarbete.

Av 5 kap. 2 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att starta ett arbete med att utveckla ett gemensamt förhållningssätt kring att skapa studiero. För att åstadkomma ett effektivt arbete med studiero krävs att skolan som helhet har ett gemensamt förhållningssätt kring detta arbete¹, såsom skolan har för att öka tryggheten för eleverna. Ett sätt att åstadkomma en miljö på skolan där all undervisning präglas av studiero kan vara att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt. Av bedömningsområdet Rektorns ledning och organisation framgår att det finns forum för lärarna att träffas och Skolinspektionen rekommenderar att diskussioner kring gemensamma strategier och förhållningssätt kring studier tas upp på dessa möten.

¹ Skolans arbete med att säkerställa studiero – det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också, Stockholm: Skolinspektionen (2016), s. 16.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 och 15 §§, 10 kap. 20 a § skollagen,

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen,

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg.

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Skälen till bedömningen är att rektorn inte följer upp och analyserar lärarnas bedömningar och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv. Granskningen visar dock att rektorn ger lärarna förutsättningar att använda olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och själva kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Rektorn ger lärarna förutsättningar för att använda olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och för att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Ett kommunövergripande arbete har nyligen påbörjats kring att skapa en samsyn och likvärdighet mellan skolorna. Där ingår att lärarna från kommunens skolor i ämnesgrupper bland annat ska arbeta med likvärdiga bedömningar. En viktig uppgift för rektorn är att hålla i arbetet på skolan. Detta görs exempelvis genom att lärarna samrättar och sambedömer nationella prov och för kontinuerliga samtal kring bedömning i ämneslagen. Organisation av lärarnas arbetsplatser har bidragit till fler diskussioner kring bedömning i och med att de sitter tillsammans med ämneskollegor. Nationella prov i matematik, svenska och engelska sambedöms med kommunens andra högstadieskola, medan nationella proven i naturorienterande- och samhällsorienterande ämnen sambedöms av lärare på skolan. Lärarna ger exempel på att samtliga undervisande lärare i samhällsorienterande ämnen rättade nationella proven förra året, för att få en samsyn i kollegiet. Den ämnesansvariga läraren är ansvarig för organiseringen av rättningen av nationella prov och hen lyfter vidare till rektorn hur bedömningen har gått till och återkopplar även från ämneskonferenserna om det har funnits stora skillnader i bedömningen.

Ämnesgrupper har tillkommit på skolan för att lärarna ska ges möjlighet att diskutera bedömning och betygssättning. Rektorn har fört samtal med vissa ämnesgrupper om hur lärarna återkopplar provresultat i relation till elevernas kunskaper, men det har inte resulterat i något gemensamt arbete för lärarna. Lärarna beskriver att de använder nationella prov som stöd för sin betygssättning och som diskussionsunderlag i ämneslagen. De ger även exempel på att de använder matriser och bedömningsuppgifter som utgångspunkt för diskussioner i ämneslagen. I ämnen där läraren är ensam undervisande lärare på skolan sker samarbete gällande planering och

bedömning med lärare vid kommunens andra högstadieskola. Rektorn beskriver att hon får en sammanställning av resultaten på nationella prov av respektive ämneslärare. Därefter har rektorn en dialog med berörda lärare angående provresultat och eventuella skillnader vid kommande betygssättning. Vidare har farmkommit att Skolverkets bedömningsstöd används av vissa lärare som vill säkra sina bedömningar. Dessutom har nyanställda lärare uppgett att de ges handledning gällande bedömnig och betygssättning av biträdande rektorn. Rektorn analyserar inte eventuella skillnader i omdömen och betyg och samtal mellan rektorn och personal kring omdömen och betyg förekommer sällan. Som framgår ovan under bedömningsområdet Rektors ledarskap, har rektorn till viss del följt upp kunskapsresultat, men till exempel inte analyserat skillnader mellan pojkars och flickors resultat. Rektorn uppger vid intervjun att hon inte systematiskt har följt upp att lärarna gör likvärdiga bedömningar. Hon beskriver att det har skett på individuell nivå mellan lärarna och vid spontana samtal mellan rektorn och lärare. Det finns lärare på skolan som har hög måluppfyllelse i sitt ämne över tid, men rektorn har inte använt dessa som exempel på god undervisning. Att resultaten i matematik har ökat beror enligt rektorn på att de fått fler legitimerade lärare i ämnet. Lärarna uppger att de inte har haft några samtal med rektorn gällande uppföljning av betyg och analyser av dessa.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor följer upp och analyserar eventuella skillnader och avvikelser i lärarnas betygssättning.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera eventuella skillnader och avvikelser i lärarnas betygssättning. Som framkommer ovan har inte rektorn system för uppföljning och analys av lärarnas betygssättning. Analys av eventuella skillnader i bedömning och betygssättning är ett viktigt redskap i rektorns arbete med att säkerställa likvärdighet och möjligheten att sätta in och genomföra relevanta förbättringsinsatser.

Av 1 kap. 9 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den ordnas och av 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 299) framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att se till att lärarna dels är väl förtrogna med det regelverk som gäller, dels i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Av skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2018:247, s. 44) med kommentarer om betyg och betygssättning framgår att utifrån vad uppföljningen av betygen och betygssättningen visar kan rektorn behöva sätta in olika insatser. Det kan handla om att se över hur organisationen kan förändras, att vid behov säkerställa att lärare får kompetensutveckling som syftar till att sätta betyg enligt bestämmelserna eller att utveckla undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att utveckla arbetet med att säkerställa att betygen är likvärdiga och rättvisa. Detta för att höja skolans kvalitet avseende bedömning och betygssättning och utjämna eventuella skillnader inom skolan mellan lärare, ämnen och årskurser. På skolan diskuteras skillnader mellan slutbetyg och nationella prov, men arbetet kan utvecklas genom att exempelvis analysera avvikelser mellan lärares betygssättning i olika klasser eller betygssättning mellan pojkar och flickor.

På Skolinspektionens vägnar

2018-11-30

2018-11-30

X Sofia Lindstrand

Sofia Lindstrand
Tf. enhetschef
Signerat av: Sofia Lindstrand

X Ulrika Hultberg

Ulrika Hultberg
Utredare/föredragande
Signerat av: Ulrika Hultberg

I handläggningen av ärendet har även utredare Stina Nilsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 10 oktober 2018 och den 12 oktober 2018.

Parkskolan ligger i Mönsterås kommun och är en grundskola med årskurs 7–9. Det går cirka 253 elever på skolan. Skolan leds av en tillförordnad rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor. Vidare finns en arbetslagsledare för varje årskurs.